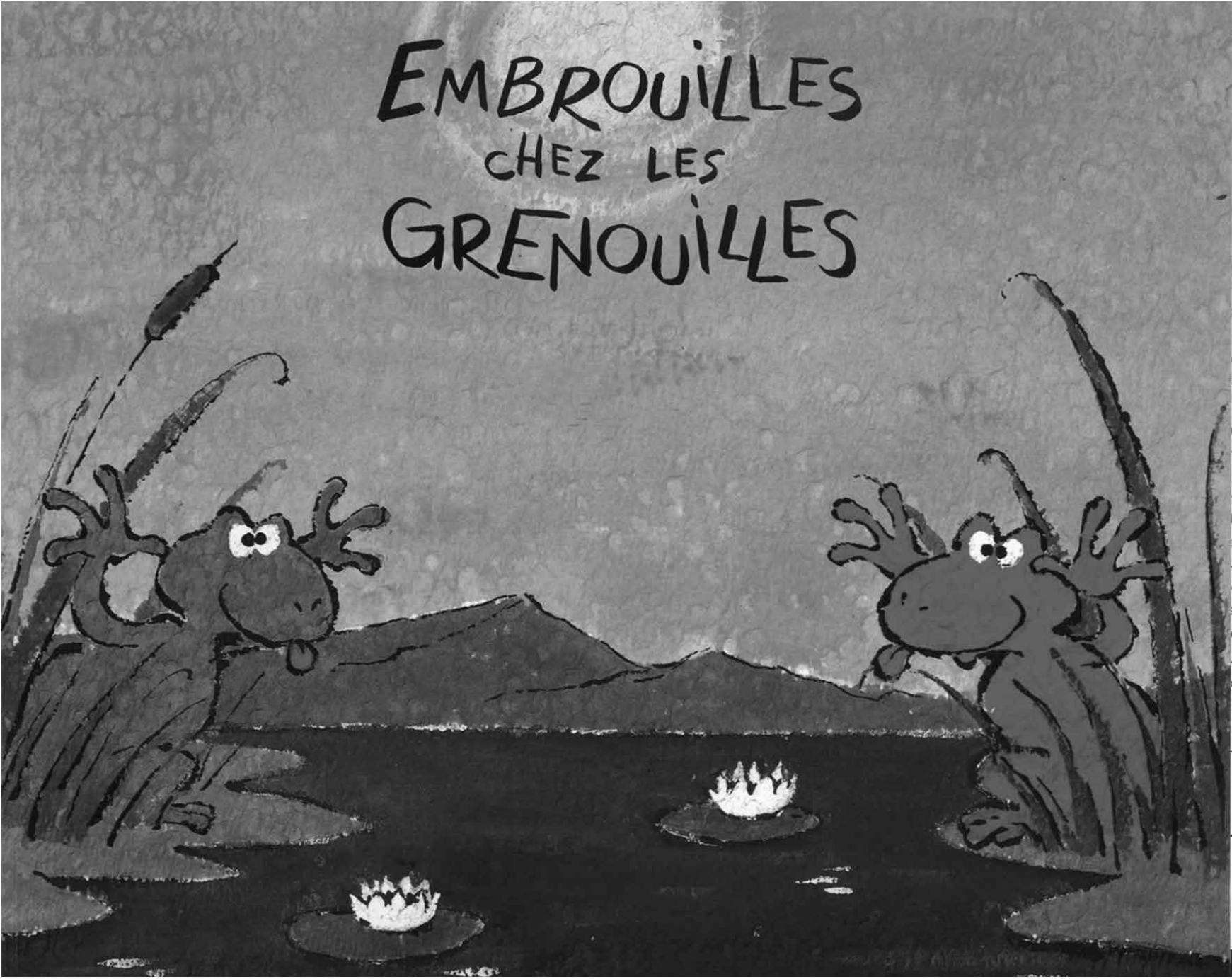

EMBROUILLES CHEZ LES GRENOUILLES

Pierre Cornuel Söyleşi

Emel YURTKULU *

İllüstratör, grafik tasarımcı ve ressam Pierre Cornuel sıradışı bir sanatçı... Fransa'nın Sarthes Bölgesi'nde, Chanteny-Villedieu'de dünyaya gelen elli altı yaşındaki Cornuel, Paris Modern Sanatlar Yüksekokulu'nda grafik tasarım ağırlıklı disiplinler arası bir eğitim almış. Ne var ki o, gerçek eğitiminin sırtında çantasıyla otostop yaparak dünyayı dolaşmak olduğunu düşünüyor.

Yaklaşık yüz tane CD kapağı, bilinen pek çok ödüllü afişi bulunan, elli adet çocuk kitabı resimleyen Pierre Cornuel'in kitap ve çizgi romanları yirmiden fazla ülkede çevrilip yayınlanmış. Senarist Martine Beck'le birlikte 'Le Pere Noel et le magicien' (Noel Baba ve Sihirbaz) adlı çizgi filmde çalışmış. Fransa başta olmak üzere, Almanya, İngiltere, İtalya gibi Avrupa ülkelerinin yanı sıra Fildişi Sahili, Kongo gibi Afrika ülkelerinde ve Uzakdoğu'da öğrencilerle buluşup söyleşiyor, onlarla atölye çalışmalarını yapıyor.

1987'den bu yana resim çalışmalarını çeşitli ülkelerde açtığı sergilerle sürdüren sanatçı, özellikle rahatsızlık duyduğu sosyal sorunların başında gelen ve genç kitleleri tehdit eden ırkçılık, hoşgörüsüzlük, modanın empoze ettiği tek tiplilik gibi kavramları, metinlerini bizzat yazdığı bir düzine çizgi romanda ele alıyor.

2000 yılından bu yana L'Ecole superieure de Creation Multimedia (Paris Multimedia Yaratımı Yüksekokulu) bünyesinde öğretim üyesi olan Pierre Cornuel, çalışmalarını Saint Germain La Haye'deki atölyesinde ve 2007'de kurduğu Lena Gallery adlı ajansın bünyesinde sürdürüyor.

Türkiye'ye sık sık gelip çeşitli etkinliklere katılan, İzmir'de pek çok okul ve kuruluşta çocuk ve gençlerle buluşan sanatçının işine yaklaşımı, düşünceleri, yorumları yalnızca illüstrasyon değil, grafik tasarım eğitiminin içeriğinde yer alan pek çok disiplini meslek olarak sürdüren geniş bir kitleyi yakından ilgilendiriyor.

E. YURTKULU: Merhabalar Pierre Cornuel, sizi tanımayan okurlar, sanat eğitimi alan öğrenciler ve illüstratörlük mesleğiyle ilgili herkesi düşünerek sanat eğitiminizden hayli önceye dayanan illüstrasyon maceranızla başlamak istiyorum.

Bir başka deyişle sizi illüstrasyon alanına taşıyan nedenler neler oldu?

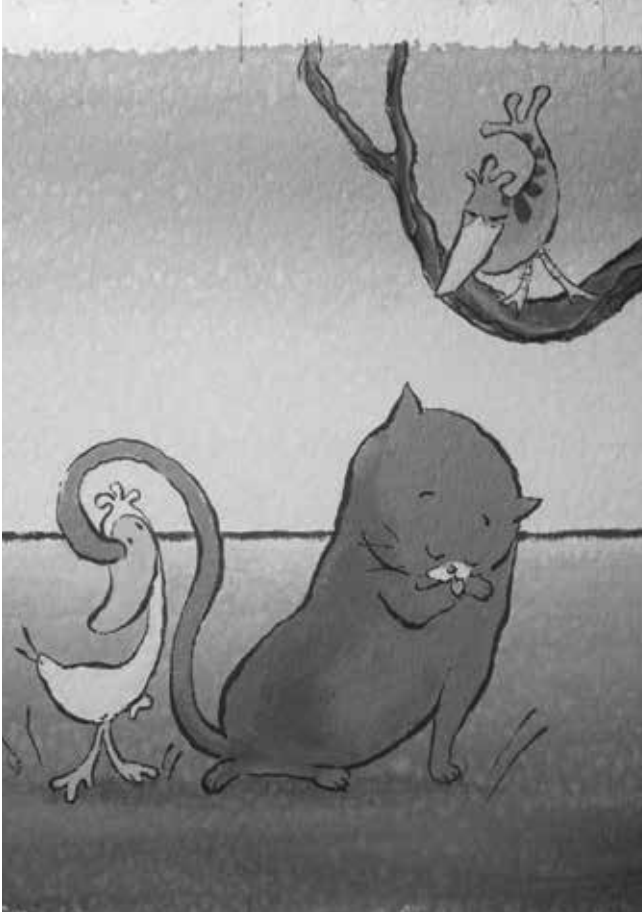
P. CORNUEL: Çok yalın bir dille ifade etmek gerekirse, duygularımı, düşlerimi yansıtmaya biçimimi malzemeye dökme ve bunları başkalarıyla paylaşma isteği. Sözcüğün en geniş anlamıyla; çok sevdiğim bir konuyla bütünleşme, onda erime tutkusuydu.

E. YURTKULU: Size dair okuduklarımızdan çok genç yaşımdan bu yana çizdiğinizi öğreniyoruz. Eğitiminizle ilgili seçimlerinizi nasıl yaptınız?

P. CORNUEL: Bütün bunların henüz altı yaşındayken, arkadaşlarımı eğlendirmek için öyküler anlatıp karatahtaya resimler çizmem, macera ve hayallerimi paylaşmayı sevdiğimi fark etmemle başladığını sanıyorum. On üç yaşındayken, en yakın arkadaşımın küçük bir hareketli tiyatro kurmuştu. Ben senaryoları daktiloyla yazıyordum. Okullarda, bizden küçük çocuklara kuklalarla oynadığımız sahneleri değerlendirir, karakterlerin onlar üzerindeki etkisini ya da sahneleme ve anlatımın zayıf noktalarını değerlendirirdik. Bu tiyatro halen yarattığım işlerin içerisinde özel bir yere sahiptir. O zamanlar benim için çizim olmak bir rüyaydı. Tanımı, kapsamı belirsiz, tuhaf bir meslek... Çizerlik ciddi bir meslek sayılmadığından, kendimi, kendi isteğimin dışında, teknik bir lisede buldum. Zira endüstriyel alanda yapılan teknik çizim saygıdeğer bir uğraştı. Şükürler olsun ki yeteneklerimin farkına varılır varılmaz bir sanat okuluna yönlendirildim: L'Ecole superieure des arts modernes... (Modern Sanatlar Yüksek Okulu)

E. YURTKULU: Bu sanat eğitimi hangi disiplin ve kriterler üzerine şekillendi, anlatır mısınız?

P. CORNUEL: Olağan sanat eğitimi. Sanat tarihi, teknik çizim ve perspektif, iletişim tasarımı, felsefe... Kendimi çok yalnız hissediyordum. Anlattığım öyküleri resimlemek benim için bir tür tatmindi. Çizgi roman yapmak istiyordum ama modern çağdaş sanatlar dünyasına açılan bu eğitimim yeni bir tutkuyu beraberinde getirdi ve devamı geldi. Jean Paul Goude gibi sanat yönetmenleri de bu eğitimin farklı kültürel içeriklerinden ve disiplinlerarası kesişmelerinden büyük ölçüde yararlanmışlardır. Çizgi roman, illüstrasyon, modern sanatlar ve resim, fotoğraf... Bunlar o dönemde bizlere çok değerli açılımlar sağladı.

E. YURTKULU: İllüstratör olmak için eğitimin kesinlikle gerekli olduğuna inanıyor musunuz? Yoksa eğitim var olan bir yeteneği yalnızca mükemmelleştiriyor mu? Sizin profesyonel ifade ve yaklaşımınıza eğitimin getirileri neler oldu?

P. CORNUEL: Hangi alan söz konusu olursa olsun, eğitimin gerekliliğine inanıyorum. Zira eğitimin içeriğinde bir şeyi en derinine kadar ele almak gerekiyor. Tarih, senaryo, reklam brief'i, hiç fark etmez. Esas olan bütün verileri, bilgileri, hayalgücünün zararına olmamak koşuluyla özümsemek. Benim için ilham kaynağını hem bilgi toplamak, hem de serbest düşünce oluşturur. Büyük bir araştırma, dokümantasyon ve istihbarat çalışması sonrasında salt özü ortaya çıkarmak için her şeyi bir yana bırakmanız gerekebilir. Kanımca, çok yüklü ve ağır bir görüntü, açıklık ve hafiflik duygusu vermesi öngörülen bir sonuç için zararlı olabilir. Georges Brassens: "Yetenek, her şeyi unuttuğumuzda geriye kalan tek şeydir" der.

E. YURTKULU: Özgeçmişinize gözattığımızda, sanatınızı ve yapıtlarınızı derinden etkilemiş görünen büyüleyici yolculuklarla karşılaşıyoruz. Yolculuğun, farklı kültür ve etnik gruplarla tanışmanın, eserlerinize pek çok getirisi olmuş olmalı. Bugün hala çok yolculuk yapıyor gibisiniz. 'Yolculuk'un bir kavram olarak sanatınız, seçimleriniz ve profesyonel diliniz üzerindeki etkilerini nasıl görüyorsunuz?

P. CORNUEL: Böylesine öze yönelik bir soru sorduğunuz için teşekkürler. Henüz çok gençken, ancak dış dünyaya açılır ve yeni insanlarla tanışırsam gelişebileceğimi fark ettim. On sekiz yaşında sırtımda çantamla, tek başıma otostop yaparak İskandinavya'ya doğru yola çıktım. Yolumun Kuzey Kutbu'na kadar uzanacağını bilmeden... Her şeye doğru bir yolculuk... Bazen iki gün yemek yememek ve geceyi görmemek (bildiğiniz gibi yazları kutup çizgisinde güneş batmıyor), kendimle tamamen başbaşa kalmak, beni hayatım hakkında -gerek korkularımın nedenleri, gerekse tüm bunların nelere dayandığı hakkında- derin bir biçimde düşünmeye yöneltti. Böyle bir durumda iken, kendinize "Mutlu olmak için neye ihtiyacım var?" diye soruyorsunuz. Kesif bir yalnızlık içerisinde, dilinizi konuşmayan başka bir insanın varlığıyla karşılaşmak sizi, kendine özgü, 'konuşma ötesi' bir durumda bırakıyor. Dostluk simgesi olarak size bıçağını hediye eden, sizinle enfiye çeken ve sizinle rakısını paylaşan bir laponla tanıştığınızda, zor ama dürüst bir iletişim iklimi keşfediyorsunuz. Aynı zamanda, arkadaşınızın bilmediğiniz, tanımadığınız davranış ve gelenekleri-

ne, yaşam biçimine karşı daha dikkatli ve duyarlı olmayı öğreniyorsunuz. Defterine bu karşılaşmaları resimleyebilmek bir alışveriş, bir paylaşım, hatta açık bir hediye. Yolculuk ve tanışmaların ne kadar önemli olduklarının farkına vardığım için, bu deneyimi her yıl tekrarladım. ABD, Avustralya ve Avrupa'yı otostopla dolaşarak, hayranlık içerisinde defter üzerine defter doldurdum. Belki bir gün bu defterleri kitap haline getiririm. Yolculuklar zihni açıyor. Fikrimce, insanı daha hoşgörülü kılıyor, diğer canlıların çeşitliliğini, yaşamın doğasında var olan sonsuz zenginliği anlamasını sağlıyor. Hatta daha düşünceli, daha manevi bir tutuma yöneliyor. Gayet tabii ki sürdürmek durumunda olduğumuz gündelik yaşamı tamamlayan, zenginleştiren bu karşılaşmaları tutkuyla seviyorum. Bu karşılaşmalar, tanışmalar aynı zamanda beslenmek, kendini aşmak ve başkalarının farklılıklarına değer verme imkânı sağlıyor. Sizce de bazı medeniyetlerde kültür doymak bilmez bir kavram halini almışken, diğerlerinde böylesine az gelişmiş olması merak uyandıran bir soru değil midir? Şurası kesin ki gelişmiş bir kültür, ona sahip olanlar için, mutluluğa uzanan hayli zengin bir hediye. Bu iletişim kaygısının, benim işlerimde ve sanatsal üretimimde değişik görünümde ortaya çıktığını düşünüyorum. Bazı çizgi romanlarda en yalın haliyle yer alırken, resimde tinsel ya da sofistike bir biçimde ortaya çıkıyor. Bu yaklaşımın başarı sağladığını fark edince, daha durağan bir ortam olan atölyemde sık sık yemekler organize ettim. Bu yemeklerde, davetlilerden tanımadığım birini getirmelerini rica ediyordum. Bu, biraz da, işlerimi beslediğini düşündüğüm yolculuklardaki tanışmaları devam ettirmek içindi. Bir bakıma; yeni duyarlılıklarla temas ederek beslenmek ve değer kazanmak...

E. YURTKULU: Etnik edinimlerinizi, özellikle tuval üzerinde, resimlerinizde yansıtıyor gibisiniz. Bu eserlerde Japon estamplarının, arabesk formların izlerini sürüyoruz. Sanatsal ifadenin stilizm veya piktografi üzerine şekillendiği, 'az'la 'çok'un anlatıldığı, illüstratif yazı ya da kaligrafiyi içeren sanat geleneklerine sahip kültürlerin sizi heyecanlandırdığı, işleriniz etkilediği söylenebilir mi? Hangi nedenlerden dolayı?

P. CORNUEL: Çok fazla etkilediği söylenebilir. Öze inme, ana fikri yakalama arayışı bugün

daha güçlü bir hal aldı. Vaktiyle **Desire Raton**'un (bir kitabım) çok klasik bir stilde yapmayı seçtiğim illüstrasyonları için, karşılıklı sayfaların üç haftaya yakın çalışılarak detaylandırılması gerekiyordu. Haliyle bir ördek sürüsünün uçuşunu, bir kaç fırça darbesiyle anlatmayı başaran Çinli sanatçılara hayranlık duymam son derece doğal. Yaşamın özünün bu kadar sade bir biçimde anlatılabilmesi beni hayran bırakıyor. Bugünkü arayışım gerek malzemede, gerekse davranışlarımda bu senteze ulaşma çabasına dayanıyor. Kaligrafi pek çok kültürde, büyük bir mirasın bireşimli işaretlerini ve serbestliği içeriyor. Örnek vermek gerekirse Kufi yazıdan Latin alfabesine, Arap yazısından Kore hangulu ya da Çin diyagramlarına...

E. YURTKULU: Özellikle Türk okurlar için sormak istediğim bir soru: "Le Serail" (Saray) serinizin öyküsü nedir? Daha da önemlisi -sitem olarak algılamayın lütfen- Osmanlı ve Türk kültürünün Avrupalı sanatçılar tarafından -Delacroix, Ingres, Oryantalistler hatta Prerafaelitler dâhil olmak üzere- sürekli 'Harem', 'Hamam' gibi konular üzerinden yorumlandığını düşünmüyor musunuz?

P. CORNUEL: Eleştirinizi anlayabiliyorum ve hak veriyorum. Bu serinin ilk resmi, atölyesinde özgürce fırça oynatan bir sanatçının fantazist ve erotik yaklaşımıydı. Ortaya çıkan resmin stilize grafik tadı ve canlı görünümü hoşuma gitmişti. Diğer yandan arabesk çağrışımlı bir hayaller dizisiyle, daha önce çalışılmış nüelerin bir araya getirilmiş bir emprovizasyonunu da andırıyordu. Çok sonra, Türkiye'ye yaptığım bir yolculuk sırasında Topkapı'yı ziyaret ettim ve bu mekânın harikulade güzelliği karşısında büyük bir

hayranlığa kapıldım. Harem kadınlarının bazılarının saray içerisindeki konumunun özel olduğunu öğrendim. Çok romantik ve lirik kalmakla birlikte, yaklaşımım bu ilk izlenimi sürdürmek yönünde oldu. Söz konusu resimler arasında kısmen renkli çalıştığım bir tanesi, bu altın kafes içerisinde yaşayan bir kadının özgürlük umudunu yansıtmayı amaçlıyordu. Kabul etmeliyim ki bu, konunun estetik ifadesini ön planda tutan çok öznel bir yaklaşım. Diğer yandan, eleştirini zi bütünüyle haklı bulmakla birlikte, her ülkede düşgücünün gerçekten çok uzak bir mesafede olsalar bile, arzu ve hayalleri yücelttiğini, bu durumun pek çok ülke ve kültürde aynı olduğunu düşünmüyor musunuz?

Pierre Cornuel

E. YURTKULU: Biraz da tarzlardan söz edelim. Bugün uluslararası platformda düzenlenen büyük illüstrasyon ya resimli edebiyat etkinliklerinde yer alan birbirlerinden çok farklı eserlerin neredeyse aynı biçimlerde, çok benzer tarzlarda resim-

lendiklerini görüyoruz. Bu durumu nasıl ele alıyor, neye bağlıyorsunuz? Ya da olağan buluyor musunuz? Bunun da 'küreselleşmenin dayattığı' özgünlük ve yaratım düzeyindeki sorunlardan birisi olduğu söylenebilir mi?

P. CORNUEL: Sorunuz beni yatıştırmaktan hayli uzak... Hatta tam tersine kaygı duyduğum bir konuda. İllüstratörlük mesleğinin, akılsız ticari kaygılar ve 'kolaya kaçmak' isteğinin kurbanı olması gerekir mi? Kolaycılığa hiç tahammülüm yok. Ama yeni yazılım ve bilişim teknolojileri -Photoshop, Illustrator, v.b.- had safha tembelliğe yol açabiliyor. Başarısız bir fon çalışmasını, bir 'klik'le elli kez başa alma gücü, yeni kuşak sanatçıların, bir sahnenin atmosferini resimlemeden önce, mükemmeli bulana kadar saatlerce çalışıp çabalayan geleneksel sanatçılara göre daha sorumsuz olmalarına yol açtı. Oysa bu çalışma, aylarca çalıştıktan sonra sahnede bunca duyguyu bir kaç adımda yaratmayı başaran bir dansçının kine benziyordu. Bugün bir insanın canlı varlığına gerek duyulmadan mükemmel sekansları montajla oluşturmak çok kolay. Tıpkı hareketli ekranda mükemmel bir golü, Zidane kadar kusursuz bir biçimde atmanın kolaylaştığı gibi. Oysa esas olan bir yapıtı gerçekleştiren kişinin uzun çalışmalar sonucu kazandığı harikulade bedensel ve ruhsal uyum birliği olduğunu unutmamak. Tüm bunları dile getirmekle birlikte, söz konusu teknoloji ve yazılımları olağanüstü buluyorum. Ama bunları kullanmadan önce, geleneksel anlamda bir ruhsal/fiziksel edinimin, bir yaşanmışlığın kazanılması şart. Sayıları anlamsızca artan genç grafik tasarımcıların, İnternette buldukları görseller üzerinden ustaca yaptıkları 'kopyala-yapıştır'lar, genellikle yetenekli sanatçıların taklit edilmiş işlerinin artıklarını andırıyor. Sanırım bu saptamam, sorunuzda tanımladığınız tarz benzerliğini de açıklıyor. Kendini gösterme isteğinin ve modanın sonuçları, bugün her türlü içeriğin önüne geçmiş durumda. Kendi özgün tarzını aramak yerine, gündemde yer almayı isteyen herkes için her türlü aşırma mubah. Bu nedendir ki, geçicilik üzerine oturan hızlı tüketim kültürü kendi ticari kurallarını dayatabiliyor. Çoğu zaman, tek bir gün süren kısa şöhretin peşinden koşuluyor. Kendi döneminde birçok kişinin nefretini kazanmış olabilir ama Warhol bu konuda öngörü sahibiydi: Daha o zaman, bugünün sanat dünyasının ne hale geleceğini, duyguları olan canlı bir insanın özgün ve samimi ifade

dilinden sıyrılarak medyatik bir hayalet dönüşeceği ni tahmin etmişti. Verdiğim sanat yönetimi derslerinin sayesinde bugünü değerlendiriyor ve dünyaya geldiğim yüzyılın son yüzyıl olduğunu anlıyorum.

E. YURTKULU: Onlarca kitap resimlediniz... Farklı alanlarda farklı konular için yaptığınız sayısız illüstrasyondan söz etmiyorum bile. Bu işlerin, işlevlerine göre farklı tarzlarda farklı çizgilerle üretilmiş olmalarına karşın, izleyene sizi çağrıştıran ortak bir dili var. Bize biraz farklı alanlarda uyguladığınız farklı tarzlardan söz eder misiniz? Bir başka deyişle bir illüstrasyonun üretiminde tarz seçiminizi neye göre yapıyorsunuz? Neyi 'gerçek işiniz' ya da 'kendi tarzınız' olarak tanımlarsınız?

P. CORNUEL: Dürüstçe söylemek isterim ki, mütevazı bir aileden geliyorum. Hayatımı kazanmak için çalıştığım piyasada her şeyi yapmayı öğrenmek ve bilmek zorundaydım. Pek çok şey öğrendim; hiperrealist çizimden, İngiliz NB tarzında tarama ve aquarelle'le renklendirmeye, hatta politik karakter

karikatürlerine kadar... Gençseniz ve hayatınızı kazanmak zorundaysanız, çok fazla şeyi mideniz doluyken olduğundan çok daha iyi öğreniyorsunuz. Bu deneyim süreci bana, grafik anlamda önemli bulduğum şeyleri seçip belirlemeyi öğreten çok iyi bir okul oldu. Reklam alanında yaptığım işlerden kolaylıkla kazandığım ekonomik bağımsızlık, değerlerimden ödün vermeme hakkını elde etmemi sağladı. Örneğin reklam işlerinin bir günlük ömrüyle kıyaslandığında, yıllarca kalıcılığını koruyan sosyal içerikli kitaplarım... Bugün, her zamankinden çok istediğim şeyleri yapıyorum. Sanatsal açıdan resimle kıyaslanamasa da gündelik zorlukları ve sosyal sorunları ifade etmenin doğrudan ve mizahi bir yolu olan çizgi romanı çok seviyorum. Bu alandaki çalışmalarım hareketli küçük tiyatromu canlı tutmanın bir yolu. Oysa resim bambaşka bir şey. Bir ressam ve bir illüstratör arasındaki fark basit: Ressam, kişisel güdü ve gerekçelerle üretir, ama illüstratörün üretimi bir tema ya da bir metne odaklıdır. Bir başka deyişle, illüstrasyon bir sanattır ve tanımlanmış, hatta sınırlanmış, belirli bir topluluğa hitap eder. Gerçek işim için bugün yaptıklarımın bir bileşimi diyebilirim. Böylesine farklı başlıklar hayret uyandırabilir. Çizgi roman resimleyerek başlamıştım çünkü bana göre bu, öykülerimi anlatmanın tek yoluydu. Dekor ve aktörlerinin seçiminde sınır tanımadığım, diyaloglar sayesinde çok çarpıcı olabilen, çok etkili küçük bir tiyatro. Resim yapmak ise son altı yıldır çok geliştirdiğim ve çizgi romanla hiç ilgisi olmayan bir uğraş. Bambaşka bir ifade şekli. Benim için dünyayı algılama biçimimin daha yapay ve bir o kadar da tinsel araştırması. Belirtmeliyim ki, ilk büyük sergimin konusu Odysseia idi. Figüratif olmamakla birlikte, o resimlerde Homeros'un tüm karakterleri hareket halindeydi. Her tuval kahramanlardan birinin adını taşıyordu. Kitap illüstrasyonuna gelince; kimi zaman resme yakın bir uğraş çağrışırsa da, bir metnin ya da öykünün nesnel ve grafiksel olarak algılanmasına dayandığını unutmamak gerek. Her seferinde bende tutku uyandıran bu işlerin tümünü seviyorum. Yine de eklemek isterim; yaşamımın ilk malzemesi, gündelik hayata dair düşüncelerimi yansıtan, karşılaşmalarımı içeren, gerçek ilham kaynağım, gerçek hayatım olan yolculuk defterlerime özel bir zaafım var.

E. YURTKULU: Tasarım ve grafik üretim alanında sözünü ettiğimiz bu nedenlere dayanan problemlerin olduğu, zaman zaman ‘kitsch’in sınırlarında dolaşan ürünlerin ortaya çıktığı bir gerçek. Bu ‘kitsch’ işler ve nitelik düzeyindeki gerileme, ticari kaygının bir dayatması olarak algılanabilir. Konuya nasıl yaklaşıyorsunuz? Küreselleşme projeleri ve politikaları işiniz açısından ne tür sıkıntılara yol açtı? Tarzında ve işinde direterek hayatını kazanmak mümkün mü? İşlerinizde nitelikten ödün vermemeyi nasıl başarıyorsunuz?

P. CORNUEL: Gerçekten de bugünün piyasasının risk alma ihtimali çok azaldı. Risk almak yerine, kendi kurallarını dayatıyor. Ticari kaygı gitgide söz hakkını ele geçiriyor ve gülünç istekler bildiriyor. Başlıca altın kural; başarılı olmuş bir şeyi yeniden üretmek gibi görünüyor. Üretildiği dönemde bu dayatmaya kulak asılsaydı, sanırım Mickey Mouse bile gün yüzü göremezdi. Zira Mickey’in ilk çizgi romanları; işini bilen, kurnaz, hatta agresif bir karakteri ele alır. Sağladığı ticari başarı onu cılızlaştırmış, yapmacıklı hale getirmiştir. Bugün sevdiğim şeyi yapma ve sözünü ettiğiniz o ‘kitsch’in tanımına girmeyen işler üretme lüksünü kendime tanıyorum. Şanslıyım, bugünkü yayıncım bana güveniyor ve düşünme biçimimi iyi tanıyor. Şimdiye kadar gerçek anlamda hiç sansürülenmedim ve bu sayede bana önemli gelen konularda taraf olup kafa tutabildim. Kendi tarzı ve işinde direterek kabul edilmenin çok güç bir şey olduğunu kabul etmeliyim. Dahası, duyarlılığınızı kabul edecek yayıncıları bulmak çok güç. İfade etmek istediklerini, amaçladıkları şekilde sonuçlandıramayan çok sanatçı var. Bu sorun aynı zamanda, hangi coğrafya ya da ülkede bulunduğunuzla da yakından ilgili.

E. YURTKULU: Yeri gelmişken sormak istiyorum; böyle bir ortamda varolmanın yanı sıra, anlaşılmanın, işleriyle iletişim kurmanın doğru koşulu nedir? Kendi ifade tarzını korumak mı, yoksa güçlü gündem maddeleri ve ortam uyarınca yeniden yapılanan ifadeleri kullanmak mı? Siz, pek çok ülkede kitapları yayınlanan bir sanatçısınız, her yerde doğru anlaşılacak ve uluslararası bir iletişim dili geliştirmek için ne yapıyorsunuz?

P. CORNUEL: Bu oldukça karmaşık bir soru. Size, asıl başarıyı kızım ve onun yaşattı küçük

arkadaşları için yaptığım kitapların yakaladığını söylesem? Daha sonra, bu kitapların pek çok ülkede çevrildiğini ve basıldığını görmek beni inanılmaz mutlu etti, ama bu, akla bir başka soruyu da getiriyor: Ya çocuklar, yayın dünyasının kimi ticari çevreleri tarafından belirlenen dar kafalı kuralların bizi inandırmaya çalıştığı gibi, akıl yürütmekten aciz değillerse? Kore’de, yalnızca kızım için ürettiğim bu hayal dünyasını benimle paylaşan çocuklarla birlikte vakit geçirdiğimde, canlılığını koruyan bir mizah anlayışı ve sevecenliğin, esas ele alınması gereken kavramlar olduklarını, bütün kültürler arasında ortak bir dil oluşturabildiklerini fark ettim. Bir çocuğa sarıldığımda, onunla yalnızca beni ve onu insan yapan ortak değerleri paylaştığımda, zaten aramızda huzur ve mutluluğa uzanan bir iletişim dili kuruluyor. Bu üst dili, belki kitaplarımın bazılarında da kullanmayı başarmışım. Üstelik bunun için çok çaba harcamam da gerekmiyor. Zira, onlarla her şeyin nasıl paylaşılacağını hatırlayan ve bilen okullu küçük oğlan olarak kaldığımı düşünüyorum. Bu, kuşkusuz kültürler arası farklılıklar ve ileride olacakları yetişkin tarafından ele geçirilemez, parçalanamaz bir şey.

E. YURTKULU: Popüler kültür ve gitgide artan yüzeyselleşme yalnızca sanat üretimini değil, genç kitleleri de ciddi biçimde etkiliyor. Sık sık, bu durumun sonuçlarını yaşayan çocuk ve genç gruplarıyla bir araya geliyorsunuz. Davranış ve yaklaşımlarınızı neye göre belirliyorsunuz?

P. CORNUEL: Bu sorunuz aynı zamanda bir saptama. Dürüst olmak gerekirse kendi yaşam deneyimlerimle ve içgüdülerimle hareket ediyorum. Kızımı ve onun kuşağına mensup çocukları incelemek, benim için çok yararlı bir gözlem. Diğer yandan, güncel bir olaydan ya da çok bilinen ve beni çok rahatsız eden bir sosyal sorundan dem vuruyorum. Uzun vadeli planlar ve stratejiler üzerinden hareket ettiğimi söyleyemem. Her seferinde yaşam deneyimlerime bağlı tepkilerim oluyor. “Gourou de moutons” (Koyunların Gurusu) adlı kitabım; dayanılmaz ölçüde sayıları artan, iktidara susamış ve karizmatik liderler aracılığıyla, sözüm ona insanlara yardım ettiğini iddia ederek mürit toplayan tarikatları ele alan, çok belirgin bir örnekti.

E. YURTKULU: Eserlerinize ilişkin; yazı ve haberlerde sürekli sosyal duyarlılığınız vurgulanıyor. Bu kaygınızı; didaktizmin rutin söylemine yakalanmadan dile getirmeyi, iletişimi ve bu konuya olan ilgiyi canlı tutmayı nasıl başarıyorsunuz?

P. CORNUEL: Bugün beni en çok kızdıran konu; insanları kitlesel olarak tek tipleştiren şeyler. Bütün bu; küreselleşme, sınırsızlaşma, uğursuz ve sinsî olduğu kadar, yaratıcılıktan da uzak. Örneğin, İster Seul, ister Paris, ister Berlin, ister New York, aynı otel zincirlerinde sanat adına karşımıza çıkan; birbirinin aynısı dekoratif resimlerin reproduksiyonları... Bu gerçekten de sözüm ona ticari kaygının ve kar amacının en küçük ortak paydası... Verdiğim örnek yalnızca küçücük bir detay gibi görünse de, çok daha derinlere uzanan bir durumu işaret ediyor. Oysa her birey tek ve özgündür. Bugün yaklaşık altı milyar kişiyiz. Buyurun, karşılıklı farklılıklarımızdan beslenmek için mükemmel bir fırsat. Yolculuk yapmak, yeni insanlar, tatlar, duyarlılıklar keşfetmek için bir neden. Kitabım "Chacun son look"; markaları ve tahammül edemediğim bir şey olan 'dayatılmış ortak kimlik içerisinde erime kaygısı'nı ele alıyor. Kızımı inceliyor ve ona, mizahi ve yaratıcı bir dille; özgün olmanın çok daha önemli, kişiyi besleyen, zengin kılan bir şey olduğunu nasıl anlatacağımı düşünüyordum. "Bistouri show" kitabımın alt metninde ise; medyanın ve sistemin yücelttiği yıldızlara benzeyen tek tip bir fiziğe sahip olma arzusunun, bende yarattığı büyük endişe yer alıyor. Bu endişem; geçer akçe bir prototipe benzeme isteğinin gençlerde ne kadar ciddi komplekslere ve acılara yol açabileceğine kadar uzanıyor.

E. YURTKULU: Atölye çalışmaları ve söyleşilerle; hep ulaşılır, hep iletişim halindesiniz. Bu atölye çalışmaları, söyleşiler, karşılaşmalar, kendinizi yenilemenize ve üretimimize ne gibi katkılar sağlıyor? Yenilenen etkinliklerle siz neler öğreniyorsunuz? Bir etkinlik sona erdiğinde neler düşünür, hangi sonuçlara varırsınız?

P. CORNUEL: Bu sorunuzu bir örnek üzerinden yanıtlamak istiyorum: Jean-Luc Maeso Enstitüsü'nün müdürü, kültürel ataşe Gérard Gréverand ve İzmir Fransız Kültür Merkezi tarafından organize edilen söyleşiler sayesinde, çok nitelikli kimi deneyimler kazandım. Bunların arasında beni en çok

duygulandıran; İzmir Çocuk Cezaevi'nde kalan on beş, on sekiz yaş aralığındaki gençlerle olan etkinliğimizdi. Bir hayat; kaza sonucu veya çok korkunç nedenlerden dolayı yoldan çıkabilir, yok olabilir. İllüstratörlük mesleğine ve çizime gösterdikleri yoğun ilgi beni çok mutlu etti. Kuşaklar ardarda birbirlerini izliyor, değişiyorlar. Bu karşılıklı tanışmalardan; insanların ilgilerine ve yaşama dair, beni besleyip zenginleştiren, aynı zamanda eğlenceli değerler, sonuçlar kazanmaya çalışıyorum. Yaşam devam ediyor; paylaşmak çok değerli bir kavram, bence başkalarının varlığı olmaksızın birer hiçiz...

Bizim için büyük bir keyif olan bu söyleşiyi kabul edip vakit ayırdığınız, bizimle düşünce ve işlerinizi paylaştığınız için teşekkürler...